

บทความวิจัย

บริหารการบริการด้านการท่องเที่ยวขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในกลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาตอนกลาง

วิเชษฐ หลุดพา¹
สมศักดิ์ ศรีสันติสุข²
ยุภาพร ยูภาค³

(Received: April 3, 2020; Revised: August 12, 2020; Accepted: September 1, 2020)

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบริบททั่วไปและบริหารการจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสำหรับการท่องเที่ยวในกลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาตอนกลางในพื้นที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จังหวัดปทุมธานี จังหวัดนนทบุรี จังหวัดอ่างทอง และจังหวัดสิงห์บุรี ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพโดยใช้แบบสังเกตอย่างมีส่วนร่วม และการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง โดยการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย จากผลการศึกษาพบว่า บริบทโดยทั่วไปในการส่งเสริมการท่องเที่ยวขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีแนวโน้มคล้ายคลึงกันในระดับบริบทด้านสาธารณูปโภคของแหล่งท่องเที่ยวและบริบทด้านการเชื่อมโยงเส้นทางการคมนาคม ทั้ง 5 จังหวัด ส่วนบริบทด้านพื้นที่ของแหล่งท่องเที่ยว พบว่า จังหวัดปทุมธานีมีข้อจำกัด เนื่องจากเป็นพื้นที่อุตสาหกรรมเป็นส่วนใหญ่ และหากพิจารณาบริบทด้านสื่อและการ

¹ นักศึกษาลูกศรปริญญาตรีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น E-mail: vichet@kkumail.com (Corresponding Author)

² รองศาสตราจารย์ ดร. คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น E-mail: somsr4@kku.ac.th

³ รองศาสตราจารย์ ดร. รัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม E-mail: yupaporn_yu1@yahoo.com

ประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยว พบว่า มีข้อจำกัดในพื้นที่จังหวัดอ่างทอง เนื่องจากความไม่เพียงพอของทรัพยากร และบริบทด้านวัฒนธรรมและความเชื่อของชุมชนในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว พบว่า มีข้อจำกัดลักษณะคล้ายกันในพื้นที่จังหวัดนนทบุรี และจังหวัดปทุมธานี เนื่องจากมีชุมชนที่มีความหลากหลายจากการย้ายถิ่นฐาน และอพยพเข้ามาทำงานในพื้นที่ดังกล่าว จึงทำให้เกิดความเชื่อและวัฒนธรรมที่หลากหลายเช่นเดียวกัน

ส่วนบริบทด้านการบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สำหรับการท่องเที่ยว พบว่า มีลักษณะแนวโน้มที่คล้ายกันทั้ง 5 จังหวัด ดังนั้น บริบททั่วไปและบริบทของการบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สำหรับการท่องเที่ยวจึงเป็นสิ่งสำคัญในการสร้างแนวทางในการบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยวอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล และสอดคล้องกับบริบทของท้องถิ่นในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่อไป

คำสำคัญ: บริบทการบริหารด้านการท่องเที่ยว กลุ่มน้ำเจ้าพระยาตอนกลางของ ไทย องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

RESEARCH ARTICLE

The Administrative Context of Local Government Organizations for Tourism in the Central Chao Phraya River Basin

Vichet Ludpa¹

Somsak Srisontisuk²

Yupaporn Yupas³

Abstract

The objective of article is to study the general context and management context of the local government organization for tourism in the central Chao Phraya River Basin in Phra Nakhon Si Ayutthaya Province, Pathum Thani Province, Nonthaburi Province, Ang Thong Province, and Sing Buri Province. This research is a qualitative research by using observation forms, participation and semi-structured interviews. The sample sampling was chosen according to the research objectives. The result of study, the researcher found the general context in tourism promotion of local government organizations is similar trend in the context of the infrastructure of tourist attractions and the context of linking

---

¹ Ph.D. Candidate in Public Administration Program, Faculty of Humanities and Social Sciences, Khon Kaen University, E-mail: vichet@kkumail.com (Corresponding Author)

² Associate Professor Ph.D., Faculty of Humanities and Social Sciences, Khon Kaen University, E-mail: somstri4@kku.ac.th

³ Associate Professor Ph.D., Faculty of Politics and Public Administration, Rajabhat Mahasarakham University, E-mail: yupaporn_yu1@yahoo.com

transportation routes in all 5 provinces. The context of tourist sites, Pathum Thani Province has limitations because, it is mainly an industrial area. As the context of media and public relations for tourist attractions there are limitations in the area of Ang Thong Province due to insufficient resources. The last general context, cultural context and beliefs of communities in tourist areas found similar limitations in the area of Nonthaburi Province and Pathum Thani Province because having diverse communities from immigration and migrated to work in that area which is the result of the various beliefs and cultures as well.

In addition, the administrative context of the local administrative organization for tourism, it is found that similar trends in all 5 provinces Therefore, the general context and the administrative context of the local government organization for tourism is important to creation of guidelines for tourism management, an efficiency, effectiveness and consistent manner with the context of Local tourism management in the local government organization.

Keywords: Tourism Management Context, Central Chao Phraya River Basin of Thailand, Local Government Organizations

บทนำ

อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมที่มีการขยายตัวค่อนข้างสูง และมีบทบาทสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจและสังคมของประเทศเป็นอย่างมาก รวมถึงสภาวะการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวในปัจจุบันมีแนวโน้มสูงขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการท่องเที่ยวในต่างประเทศที่มีแนวโน้มการแข่งขันเพิ่มมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง ดังนั้น ประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยวจึงถือเป็นสิ่งสำคัญทั้งในระดับประเทศและระดับพื้นที่ เพื่อให้สามารถแข่งขันได้ในสภาวะการเปลี่ยนแปลงนี้ ซึ่งในการบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยวในระดับพื้นที่ถือว่าเป็นบทบาทหน้าที่ที่สำคัญขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ว่าด้วยการกำหนดหน้าที่ในการบริหารกิจการสาธารณะที่กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีบทบาทหน้าที่ในการส่งเสริมการท่องเที่ยวในด้านต่าง ๆ เพื่อให้สามารถขับเคลื่อนการดำเนินการและการบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการส่งเสริมสนับสนุนชุมชนและผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวให้ประสบความสำเร็จในการดำเนินการด้านการท่องเที่ยวเช่นเดียวกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาตอนกลางที่ถือเป็นพื้นที่กลุ่มท่องเที่ยวน้องใหม่ (New Cluster) ในการท่องเที่ยว อันประกอบด้วย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จังหวัดปทุมธานี จังหวัดนนทบุรี จังหวัดอ่างทอง และจังหวัดสิงห์บุรี ที่มีบทบาทหน้าที่ในการส่งเสริมสนับสนุนการท่องเที่ยวและขับเคลื่อนการบริหารจัดการการท่องเที่ยวในพื้นที่ลุ่มน้ำเจ้าพระยาตอนกลางในระดับพื้นที่ในด้านต่าง ๆ ให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการบริหารจัดการการท่องเที่ยว ซึ่งบริบทของการบริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้านการท่องเที่ยวที่จัดเป็นกลุ่มน้องใหม่ในการจัดตั้งเป็นกลุ่มการท่องเที่ยวของกลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาตอนกลางที่มีบริบทของสภาพแวดล้อมล้อมรอบติดลุ่มน้ำเจ้าพระยาและมีความโดดเด่นด้านโบราณสถาน ประวัติศาสตร์ และศิลปวัฒนธรรม

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาบริบททั่วไปในการส่งเสริมการท่องเที่ยวในประเด็นต่าง ๆ เกี่ยวกับบริบทด้านพื้นที่ของแหล่งท่องเที่ยว บริบทด้านสื่อและ

การประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวบริบทด้านวัฒนธรรม และความเชื่อของชุมชนในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว บริบทด้านสาธารณูปโภคของแหล่งท่องเที่ยวและบริบทด้านการเชื่อมโยงเส้นทางการคมนาคม รวมถึงการศึกษาเกี่ยวกับด้านบริหารการบริการภายในองค์กรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในด้านบริบทบุคลากร ด้านบริบทโครงสร้างการบริหาร ด้านบริบทของทรัพยากร ด้านบริบทความเป็นเจ้าภาพ และด้านบริบทการมีส่วนร่วมของการดำเนินการและการบริหารจัดการการท่องเที่ยว เพื่อค้นหาจุดเด่นและข้อจำกัดในบริบทต่าง ๆ ในการบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสำหรับการท่องเที่ยวในพื้นที่ลุ่มน้ำเจ้าพระยาตอนกลาง เพื่อนำสู่การกำหนดแนวทาง วิธีการในการส่งเสริมและการดำเนินการด้านการท่องเที่ยวที่มีประสิทธิภาพประสิทธิผลและความสอดคล้องตามบริบทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและชุมชนในพื้นที่ลุ่มน้ำเจ้าพระยาตอนกลางต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาการบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสำหรับการท่องเที่ยวในลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาตอนกลางในด้านบริบททั่วไป ได้แก่ (1) บริบทด้านพื้นที่ของแหล่งท่องเที่ยว (2) บริบทด้านสื่อและการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยว (3) บริบทด้านวัฒนธรรมและความเชื่อของชุมชนในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว (4) บริบทด้านสาธารณูปโภคของแหล่งท่องเที่ยว และ (5) บริบทด้านการเชื่อมโยงเส้นทางการคมนาคม

2. เพื่อศึกษาการบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสำหรับการท่องเที่ยวในลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาตอนกลางในด้านบริบทการบริหารภายในองค์กรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในประเด็น (1) บริบทด้านบุคคล (2) บริบทด้านโครงสร้างการบริหาร (3) บริบทด้านของทรัพยากร (4) บริบทด้านความเป็นเจ้าภาพ และ (5) บริบทด้านการมีส่วนร่วมของการดำเนินการ

ทบทวนวรรณกรรมและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในการศึกษาบริหารการบริการจัดการการท่องเที่ยวขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในกลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาตอนกลาง ประกอบด้วย บริบททั่วไปของการบริหารจัดการการท่องเที่ยวและด้านบริหารการบริการจัดการการท่องเที่ยวภายในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งจากความหมายของบริบทที่ Literary Devices (2013) เสนอว่า บริบทหมายถึง สิ่งแวดล้อมและเงื่อนไขต่าง ๆ ที่ร่ายล้อมเหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่ง เรื่องใดเรื่องหนึ่ง หรือประเด็นใดประเด็นหนึ่งแล้วก่อให้เกิดเหตุการณ์ใด เหตุการณ์หนึ่งขึ้นมา หรือมีผลต่อการปรากฏการณ์หรือการเปลี่ยนแปลงต่อเรื่องราวหรือประเด็นนั้น

ดังนั้น บริบทโดยทั่วไปในที่นี้จึงหมายถึงบริบทด้านพื้นที่ของแหล่งท่องเที่ยว บริบทด้านสื่อและการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยว บริบทด้านวัฒนธรรม และความเชื่อของชุมชนในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว บริบทด้านสาธารณูปโภคของแหล่งท่องเที่ยว และบริบทด้านการเชื่อมโยงเส้นทางการคมนาคม

ส่วนบริบทภายในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งในงานวิจัยนี้อ้างอิงจากแนวคิดหลักบริหาร 4Ms ในทฤษฎีของ Peter and Joseph (2006) ได้แก่ Man หมายถึง การบริหารกำลังคน จะใช้คนอย่างไรให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลกับงานให้มากที่สุด Money หมายถึง การบริหารเงิน จะจัดสรรเงินอย่างไรให้ใช้จ่ายต้นทุนน้อยที่สุดและให้เกิดประสิทธิภาพ และประสิทธิผล Materials หมายถึง การบริหารวัสดุในการดำเนินงานว่าจะทำอย่างไรให้สิ้นเปลืองน้อยที่สุด หรือเกิดประโยชน์สูงสุด และ Management หมายถึง การจัดการกระบวนการ บริหารควบคุม เพื่อให้งานทั้งหมดเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลอย่างเต็มที่ รวมถึงสอดคล้องกับบทบาทและภารกิจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการส่งเสริมการท่องเที่ยวตามพระราชบัญญัติการกำหนดแผนและการกระจายอำนาจแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542

ดังนั้น เพื่อนำไปสู่การเสนอการบริหารจัดการการท่องเที่ยวอย่างมี
ประสิทธิภาพ ผู้วิจัยจึงศึกษาบริบทภายในขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ในด้านต่าง ๆ ได้แก่ (1) ด้านบุคคล (2) ด้านโครงสร้างการบริหาร (3) ด้าน
ทรัพยากร (4) ด้านความเป็นเจ้าภาพ และ (5) ด้านการมีส่วนร่วม

ส่วนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการศึกษาบริบทการบริหารจัดการการ
ท่องเที่ยวขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในกลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาตอนกลาง
ประกอบไปด้วย งานวิจัยของ Izidora Marković (2017) ที่ศึกษาเกี่ยวกับด้าน
พื้นที่ของแหล่งท่องเที่ยว ที่พบว่า ความยั่งยืนในการบริหารจัดการการท่องเที่ยว
ควรคำนึงถึงการบริหารจัดการพื้นที่เพื่อสร้างความดึงดูดความน่าสนใจของ
นักท่องเที่ยวรวมถึงการอนุรักษ์พื้นที่เพื่อให้เกิดความยั่งยืน และสอดคล้อง
กับงานวิจัยของ Keeraphan, Boonkhum, and Sungraksa (2016) ที่พบว่า
สภาพแวดล้อมและทรัพยากรทางการท่องเที่ยวที่หลากหลายมีความพร้อม
มีการส่งเสริมการเรียนรู้ มีผู้นำชุมชนรับผิดชอบการท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวจะมี
แรงจูงใจในการเดินทางมาท่องเที่ยวในภาพรวมอยู่ในระดับที่ดีมาก และจาก
งานวิจัยของ Paris (2000) ที่ได้เสนอผลการวิจัยเกี่ยวกับด้านวัฒนธรรม ความ
เชื่อของชุมชน ว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญและส่งผลต่อการบริหารจัดการและแก้ไข
ปัญหาความร่วมมือในด้านการท่องเที่ยว และงานวิจัยของ Kunpalin (2007)
ที่ศึกษาด้านสื่อในการประชาสัมพันธ์สำหรับการท่องเที่ยว และพบว่า บริบท
ด้านการท่องเที่ยวที่กระตุ้นให้เกิดความน่าสนใจของแหล่งท่องเที่ยว คือ สื่อ
ผู้นำในองค์กรหรือท้องถิ่น งบประมาณ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง หน่วยงานภาครัฐ
ด้านการท่องเที่ยว และภาคเอกชนด้านการท่องเที่ยว ส่วนปัจจัยด้านโครงสร้าง
พื้นฐานด้านคมนาคมสำหรับแหล่งท่องเที่ยวพบว่า งานวิจัยของ Mara, Valeria,
and Erica (2014) ศึกษาเกี่ยวกับการวิเคราะห์มาตรฐานและตัวชี้วัดในการ
บริหารจัดการการท่องเที่ยว ได้เสนอว่าระบบการเดินทางและการขนส่ง และ
มาตรฐานของระบบขนส่งมีผลต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการด้านการ
ท่องเที่ยว

ส่วนการศึกษาบริหารการจัดการการท่องเที่ยวภายในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พบว่า จากงานวิจัยของ Siricharoenvisan (2009) ที่ศึกษาเกี่ยวกับด้านบุคคลในการจัดการการท่องเที่ยว พบว่า บริบทด้านบุคลากรส่วนมากแล้วผู้รับบริการให้ความสำคัญกับด้านบุคคลหรือพนักงานมากที่สุด ส่วนบริบทด้านทรัพยากร พบว่า จากงานวิจัยของ Keeraphan, Boonkhum and Sungraksa (2016) พบว่า สภาพแวดล้อมและทรัพยากรทางการท่องเที่ยวที่หลากหลายมีความพร้อม มีการส่งเสริมการเรียนรู้ มีผู้นำชุมชนรับผิดชอบการท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวจะมีแรงจูงใจในการเดินทางมาท่องเที่ยวในภาพรวมอยู่ในระดับที่ดีมาก และมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ Izidora Marković (2017) ที่พบว่าความยั่งยืนในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวควรคำนึงถึงการบริหารจัดการพื้นที่เพื่อสร้างความดึงดูดความน่าสนใจของนักท่องเที่ยวรวมถึงการอนุรักษ์พื้นที่เพื่อให้เกิดความยั่งยืน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Lankina, Hudalla, and Wollmann (2008) ที่พบว่า การดึงดูดการลงทุนและงบประมาณมีความสำคัญต่อการบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยวขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ส่วนด้านบริบทความเป็นเจ้าภาพ พบว่า จากงานวิจัยของ Lukas (2019) ได้เสนอว่า การรับผิดชอบต่อผู้รับผิดชอบ และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องด้านการท่องเที่ยวอย่างชัดเจนมีผลต่อการประสิทธิภาพการบริหารจัดการการท่องเที่ยว ส่วนปัจจัยด้านบริบทโครงสร้างการบริหาร พบว่า Stone (2014) ได้เสนอว่า โครงสร้างการบริหาร บทบาทหน้าที่ และการสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชนและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องมีผลต่อผลลัพธ์ในการบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยว และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Ioannis, Petros, Konstantinos, George, and Nikolaos (2017) ที่พบว่า โครงสร้างพื้นฐานเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการยอมรับการเปลี่ยนแปลงขององค์กรโดยเชื่อมโยงบริบทการเปลี่ยนแปลงขององค์กรสู่การเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลขององค์กรในการท่องเที่ยวต่อไป และปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวที่ Shakeela and Weaver (2018) ค้นพบว่า ถึงแม้ท้องถิ่นจะมีแผนในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวแต่การมีส่วนร่วมถือเป็นสิ่งสำคัญในการขับเคลื่อนและการบริหารจัดการการท่องเที่ยว นอกจากนี้

ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Pons-Morera, Canós-Darós, and Gil-Pechuan (2017) ที่พบว่า การร่วมมือกันระหว่างภาครัฐและภาคเอกชนความร่วมมือกัน ในเชิงการสร้างและพัฒนานวัตกรรมในการบริหารจัดการร่วมกันให้มีความ เชื่อมโยงกันของภาครัฐและภาคเอกชนเพื่อนำไปสู่การบริหารจัดการด้านการ ท่องเที่ยวได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น นวัตกรรมด้านเทคโนโลยีด้านการ ท่องเที่ยว ข้อมูลการท่องเที่ยวออนไลน์เพื่อนำสู่การบริหารจัดการการท่องเที่ยว ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่อไป

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ผู้ให้ข้อมูลหลักและผู้ให้ข้อมูลรอง

ผู้ให้ข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้ คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยการ วิจัยในครั้งนี้ใช้วิธีการเลือกกลุ่มเป้าหมายตามวัตถุประสงค์การวิจัย และกำหนด คุณสมบัติของกลุ่มเป้าหมาย ภาครัฐ คือ ผู้บริหารและบุคลากรองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น ระดับเทศบาลนครและเทศบาลเมือง 5 แห่ง เทศบาลตำบล 5 แห่ง และองค์การบริหารส่วนตำบล 5 แห่ง ในพื้นที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จังหวัด ปทุมธานี จังหวัดนนทบุรี จังหวัดอ่างทอง และจังหวัดสิงห์บุรี รวมทั้งสิ้น 15 องค์กร

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างและแบบ สังกัดอย่างมีส่วนร่วมโดยมีแนวทางในการสัมภาษณ์ ในประเด็นบริบทการ บริหารการจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสำหรับการท่องเที่ยวในกลุ่ม แม่น้ำเจ้าพระยาตอนกลาง ประกอบด้วย บริบทโดยทั่วไปในการส่งเสริมการ ท่องเที่ยวขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และบริบทการบริหารจัดการภายใน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสำหรับการดำเนินการและการบริหารด้านการ ท่องเที่ยวใน 5 ประเด็น ประกอบด้วย บริบทการบริหารด้านบุคคล บริบท โครงสร้างการบริหารองค์กร บริบทความเพียงพอของทรัพยากรสำหรับการ ท่องเที่ยว บริบทด้านความเป็นเจ้าภาพ และบริบทด้านการมีส่วนร่วมในการ บริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสำหรับการท่องเที่ยวในกลุ่มน้ำ

เจ้าพระยาตอนกลางในพื้นที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จังหวัดปทุมธานี จังหวัดนนทบุรี จังหวัดอ่างทอง และจังหวัดสิงห์บุรี

3. วิธีการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์และสังเกตอย่างมีส่วนร่วมโดยใช้แบบสัมภาษณ์และการสังเกตอย่างมีส่วนร่วมเก็บข้อมูลจากกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ผู้บริหารและบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจำนวน 15 องค์กร ในพื้นที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จังหวัดปทุมธานี จังหวัดนนทบุรี จังหวัดอ่างทอง และจังหวัดสิงห์บุรี ในประเด็นด้านบริบททั่วไปในการส่งเสริมการท่องเที่ยวขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และบริหารการบริการภายในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสำหรับการท่องเที่ยว ได้แก่ บริบทการบริหารด้านบุคคล โครงสร้างการบริหารองค์กร ความเพียงพอของทรัพยากรสำหรับการท่องเที่ยว ด้านความเป็นเจ้าภาพ และด้านการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสำหรับการท่องเที่ยว และนำผลการสัมภาษณ์และข้อมูลสู่การวิเคราะห์และตีความต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยนำผลการสัมภาษณ์และการสังเกตแบบมีส่วนร่วมสู่การวิเคราะห์โดยการบรรยาย อธิบาย ขยายความ เรียบเรียงเนื้อความ (Explanation) ตีความในประโยคคำพูดบางคำ (Interpretative) และพรรณนาความ (Descriptive) เพื่อนำผลที่ได้สู่การเสนอแนวทางในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวในกลุ่มน้ำเจ้าพระยาตอนกลางต่อไป

ผลการวิจัย

จากการศึกษาบริหารการบริการจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสำหรับการท่องเที่ยวในกลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาตอนกลาง ในพื้นที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จังหวัดปทุมธานี จังหวัดนนทบุรี จังหวัดอ่างทอง และจังหวัดสิงห์บุรี พบว่า บริบทโดยทั่วไปในการส่งเสริมการท่องเที่ยวของแต่ละจังหวัดมีลักษณะที่คล้ายคลึงกันทั้ง 5 จังหวัด ใน 5 ประเด็น ได้แก่ (1) ด้านบริบทด้านพื้นที่ของแหล่งท่องเที่ยว (2) บริบทด้านสื่อและการประชาสัมพันธ์

แหล่งท่องเที่ยว (3) บริบทด้านวัฒนธรรม และความเชื่อของชุมชนในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว (4) บริบทด้านสาธารณูปโภคของแหล่งท่องเที่ยว และ (5) บริบทด้านการเชื่อมโยงเส้นทางการคมนาคม ซึ่งสามารถสรุปตารางบริบทโดยทั่วไปของการบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสำหรับการท่องเที่ยว ดังนี้

ตารางที่ 1

แสดงผลการวิเคราะห์บริบทโดยทั่วไปของการบริหารจัดการจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสำหรับการท่องเที่ยวในลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาตอนกลาง

ประเด็น	พระนครศรีอยุธยา	ปทุมธานี	นนทบุรี	อ่างทอง	สิงห์บุรี
1. บริบทด้านพื้นที่ของแหล่งท่องเที่ยว	✓	x	✓	□	✓
2. บริบทด้านสื่อและการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยว	✓	□	✓	x	□
3. บริบทด้านวัฒนธรรม และความเชื่อของชุมชนในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว	□	x	x	□	□
4. บริบทด้านสาธารณูปโภคของแหล่งท่องเที่ยว	✓	✓	✓	✓	✓
5. บริบทด้านการเชื่อมโยงเส้นทางการคมนาคม	✓	✓	✓	✓	✓

หมายเหตุ: ✓ = มีจุดเด่น x = มีข้อจำกัด □ = มีลักษณะโดยทั่วไป

จากตารางที่ 1 สามารถอธิบายบริบทโดยทั่วไปของการบริหารการจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสำหรับการท่องเที่ยวในกลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาตอนกลางได้ ดังนี้

1. จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จากการศึกษาวิจัยบริบทโดยทั่วไปในการส่งเสริมการท่องเที่ยวในพื้นที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า บริบทด้านพื้นที่ของแหล่งท่องเที่ยวมีความโดดเด่นด้านความเชื่อมโยงเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ของโบราณสถานและมีพื้นที่การส่งเสริมการท่องเที่ยวในการสร้างรายได้ให้แก่ชุมชนและผู้ประกอบการโดยการจัดและส่งเสริมให้มีตลาดรูปแบบต่าง ๆ ที่ล้อตามลักษณะของพื้นที่ทางวัฒนธรรมวิถีชุมชนและโบราณสถาน วัตวาทาราม ตลาดเคียวช้าง ตลาดโก้งโค้ง ตลาดน้ำทุ่งบัวชม ตลาดน้ำอโยธยา และตลาดเกาะเกิดซึ่งเป็นพื้นที่ชุมชนริมแม่น้ำเจ้าพระยาและเชื่อมโยงเส้นทางกับพระราชวังบางปะอิน เพื่อให้เกิดความสะดวกในการเดินทางสู่แหล่งท่องเที่ยว ส่วนด้านบริบทด้านสื่อและการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยว พบว่า มีการเชื่อมโยงสื่อประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว ทั้งสื่อในระดับประเทศ และระดับสากล ทำให้พื้นที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยาเป็นที่รู้จักของนักท่องเที่ยวโดยทั่วไป ส่วนบริบทด้านวัฒนธรรม และความเชื่อของชุมชนในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว พบว่า โดยส่วนใหญ่มีความเชื่อและเคารพในโบราณสถาน สิ่งศักดิ์สิทธิ์ และความเชื่อตามขนบธรรมเนียมประเพณีท้องถิ่น และบริบทด้านสาธารณูปโภคของแหล่งท่องเที่ยว มีระบบน้ำ ไฟฟ้า สุขาภิบาล และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในแหล่งท่องเที่ยวเพียงพอสำหรับการรองรับนักท่องเที่ยวและผู้มาเยี่ยมชม ทั้งที่พัก ร้านอาหาร รวมถึงมีการส่งเสริมการท่องเที่ยวขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาครัฐด้านการคมนาคมจึงทำให้มีความเชื่อมโยงทั้งทางบกและทางน้ำสามารถเดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยวได้อย่างสะดวก

2. จังหวัดปทุมธานี จากการศึกษาวิจัยบริบทโดยทั่วไปในการส่งเสริมการท่องเที่ยวในพื้นที่จังหวัดปทุมธานี พบว่า พื้นที่ส่วนมากจะเป็นพื้นที่นิคมอุตสาหกรรม และมีความหลากหลายในพื้นที่ ซึ่งถือเป็นข้อจำกัดในบริบทของพื้นที่ แต่ก็ยังมีบางพื้นที่ที่มีโบราณสถาน วัตวาทาราม วัดปัญญาบันฑิตาราม วัดโบสถ์ วัดเจดีย์ทอง วัดเจดีย์หอย วัดสิงห์ วัดพิชิตอม พิพิธภัณฑน์บัว รวมถึงมี

การส่งเสริมการท่องเที่ยวขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยสนับสนุนการจัดงานตามประเพณีท้องถิ่นอย่างสม่ำเสมอ และมีการจัดตลาดลือตามบริบทพื้นที่สะท้อนวิถีชุมชน และส่งเสริมรายได้แก่ชุมชนและผู้ประกอบการ เช่น ตลาดอิงน้ำสามโคก ตลาดน้ำริมน้ำวัดศาลเจ้า ตลาดร้อยปีระแหง เป็นต้น ส่วนบริบทด้านสื่อและการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยว มีการประชาสัมพันธ์ผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตที่มีความสะดวกต่อการเข้าถึงข้อมูลด้านข้อมูลการท่องเที่ยว ส่วนบริบทด้านวัฒนธรรม และความเชื่อของชุมชนในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว พบว่า โดยส่วนมากชุมชนมีความเชื่อและเคารพต่อโบราณสถาน สิ่งศักดิ์สิทธิ์และปฏิบัติตามขนบธรรมเนียมประเพณีท้องถิ่น แต่มีข้อจำกัดในความหลากหลายของชุมชนเนื่องจากเป็นเมืองอุตสาหกรรม และมีผู้คนจากหลายภูมิภาคเดินทางเข้ามาทำงานในพื้นที่จังหวัดปทุมธานี และค่อนข้างเป็นสังคมเมืองจึงเป็นข้อจำกัดในการส่งเสริมและการบริหารจัดการการท่องเที่ยวในภาวะที่มีความหลากหลาย ส่วนบริบทด้านสาธารณูปโภคของแหล่งท่องเที่ยวมีที่พัก และร้านอาหารที่เพียงพอกับความต้องการของนักท่องเที่ยว และเส้นทางคมนาคมมีความเชื่อมโยงจากแหล่งท่องเที่ยวสู่เมืองหลวงและจังหวัดอื่นจึงทำให้การเดินทางสู่แหล่งท่องเที่ยวเป็นไปได้อย่างสะดวก

3. จังหวัดนนทบุรี จากการศึกษาวิจัยบริบทโดยทั่วไปในการส่งเสริมการท่องเที่ยวในพื้นที่จังหวัดนนทบุรี พบว่า มีบริบทด้านพื้นที่ของแหล่งท่องเที่ยวที่หลากหลายรูปแบบ และมีความโดดเด่นของแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่เกาะเกร็ดเขตการปกครองขององค์การบริหารส่วนตำบลเกาะเกร็ด และได้รับการส่งเสริมการท่องเที่ยวจากองค์การบริหารส่วนตำบลโดยการพัฒนาเส้นทางจักรยานในพื้นที่เกาะเกร็ดทำให้สร้างแรงดึงดูดให้นักท่องเที่ยวเข้ามาท่องเที่ยวและเป็นการส่งเสริมชุมชน และภาคเอกชนให้เข้ามาจับจองเพื่อเปิดร้านขายของและกระตุ้นให้ชุมชนเกิดรายได้และการจ้างงานในพื้นที่ นอกจากนี้ในเขตเทศบาลเมืองบางกรวยมีพื้นที่ท่องเที่ยวแบบโบราณสถานและวัดวาอาราม ส่วนบริบทด้านสื่อและการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยว พบว่า มีการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่าง ๆ และเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ทำให้แหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่จังหวัดนนทบุรีเป็นที่รู้จักของคนทั่วไป ส่วนบริบทด้าน

วัฒนธรรม และความเชื่อของชุมชนในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว พบว่า ส่วนใหญ่มีความเชื่อตามขนบธรรมเนียมประเพณีท้องถิ่น ส่วนบริบทด้านสาธารณสุขของแหล่งท่องเที่ยว พบว่า มีความเพียงพอ ทั้งด้านที่พัก ร้านอาหาร สุขภาพของแหล่งท่องเที่ยวต่อการรองรับนักท่องเที่ยว และได้รับการส่งเสริมจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยการเชื่อมโยงเส้นทางนำเที่ยวและเชื่อมต่อแหล่งท่องเที่ยวกับเมืองหลวงทำให้นักท่องเที่ยวสะดวกต่อการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว อันนำไปสู่การส่งเสริมรายได้แก่ชุมชนและผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวในพื้นที่จังหวัดนนทบุรี ส่วนด้านสื่อประชาสัมพันธ์จังหวัดนนทบุรีมีการทำงานร่วมกันเป็นเครือข่ายจึงทำให้มีความโดดเด่นในด้านการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวโดยเฉพาะอย่างยิ่งพื้นที่เกาะเกร็ดที่มีความโดดเด่นทั้งด้านพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวและการประชาสัมพันธ์

แต่อย่างไรก็ตาม จังหวัดนนทบุรียังคงมีข้อจำกัดด้านความเป็นชุมชนเมืองและมีความหลากหลายของชุมชนที่เข้ามาประกอบอาชีพในพื้นที่จังหวัดนนทบุรี ดังนั้น ในการบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยวในพื้นที่จังหวัดนนทบุรี จึงมีข้อจำกัดด้านพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวและความหลากหลายของชุมชน

4. จังหวัดอ่างทอง จากการศึกษาวิจัยบริบทโดยทั่วไปในการส่งเสริมการท่องเที่ยวในพื้นที่จังหวัดอ่างทอง พบว่า บริบทด้านพื้นที่ของแหล่งท่องเที่ยวส่วนมากเป็นโบราณสถาน วัดวาอาราม และพิพิธภัณฑสถาน เช่น วัดจันทรังษี วัดม่วง วัดขุนอินทประมูล วัดสังกระต่าย พิพิธภัณฑสถานเมืองอ่างทอง และศูนย์ตุ๊กตาชาววังบ้านบางเสด็จ เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ เทศบาลตำบลไชโยที่ดำเนินการด้านการท่องเที่ยวโดยการจัดตลาดลอยตามบริบทของแหล่งโบราณสถาน วัดวาอาราม และการท่องเที่ยวตามร่องรอยประวัติศาสตร์ ส่วนบริบทด้านสื่อและการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยว พบว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยการสนับสนุนและจัดทำตลาด รวมถึงการส่งเสริมการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวผ่านสื่อต่าง ๆ โดยผู้นำขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและสื่อต่าง ๆ ของเอกชน ซึ่งมีข้อจำกัดด้านงบประมาณที่ผู้บริหารของหน่วยงานขององค์กรส่วนท้องถิ่นยอมเสียสละทุนส่วนบุคคล เพื่อนำมาสู่การพัฒนาด้านสื่อประชาสัมพันธ์ของแหล่งท่องเที่ยว

โดยเฉพาะอย่างยิ่งพื้นที่เทศบาลตำบลวิเศษไชยชาญ ส่วนบริบทด้านวัฒนธรรมและความเชื่อของชุมชนในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว พบว่า ชุมชนส่วนใหญ่มีวิถีชีวิตตามขนบธรรมเนียมประเพณีของท้องถิ่น เคารพโบราณสถาน วัดวาอารามและสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ซึ่งเอื้อต่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและวิถีชุมชน ส่วนบริบทด้านสาธารณูปโภคของแหล่งท่องเที่ยว พบว่า มีความเพียงพอทั้งด้านที่พัก ร้านอาหาร สุขภาพของแหล่งท่องเที่ยว นอกจากนี้บริบทด้านการเชื่อมโยงเส้นทางการคมนาคม พบว่า มีการเชื่อมโยงเส้นทางการคมนาคมและสะดวกต่อการเดินทางทั้งรถประจำทาง รถส่วนบุคคล และจักรยานยนต์เนื่องจากเป็นเมืองทางผ่านไปยังจังหวัดต่าง ๆ และมีขนาดเล็ก

5. จังหวัดสิงห์บุรี จากการศึกษาวิจัยบริบทโดยทั่วไปในการส่งเสริมการท่องเที่ยวในพื้นที่จังหวัดสิงห์บุรี พบว่า บริบทด้านพื้นที่ของแหล่งท่องเที่ยวมีจุดเด่นของเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ วีระชนบางระจันที่เป็นที่รู้จักของคนทั่วไป รวมถึงการรวมกลุ่มกันของชาวบ้านจัดทำตลาดน้ำย้อนยุคบางระจัน โดยมีเจ้าอาวาสวัดเป็นที่ปรึกษา ในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลค่ายบางระจันซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสนับสนุนส่งเสริมช่วยเหลือด้านการจราจร การจัดการด้านขยะและสุขภาพ และสาธารณูปโภคสำหรับการส่งเสริมการท่องเที่ยวในพื้นที่ รวมถึงในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลโพสังข์ก็มีการจัดตลาดน้ำ โดยอ้างอิงเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ โดยชุมชนและผู้ประกอบการได้เข้ามาขายอาหาร และสิ่งของเพื่อเป็นการสร้างรายได้ โดยมีพิธีเปิดตลาดน้ำอย่างเป็นทางการโดยหน่วยงานภาครัฐ นอกจากนี้ยังมีการจัดบริการล่องเรือผ่านเส้นทางวัฒนธรรมไปวัดพิบูลทอง แต่การล่องเรือได้หยุดดำเนินการเพราะอยู่ในช่วงระหว่างการซ่อมบำรุงเรือ แต่ตลาดน้ำยังคงดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ส่วนบริบทด้านสื่อและการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยว พบว่า มีการประชาสัมพันธ์ผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ทำให้นักท่องเที่ยวเข้าถึงข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวมากขึ้น ส่วนบริบทด้านวัฒนธรรมและความเชื่อของชุมชนในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว พบว่า โดยส่วนใหญ่มีความเชื่อและเคารพในโบราณสถาน สิ่งศักดิ์สิทธิ์ และความเชื่อตามขนบธรรมเนียมประเพณีท้องถิ่นซึ่งเอื้อต่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม รวมทั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังได้ดำเนินการส่งเสริมและ

สนับสนุนงานการท่องเที่ยวตามประเพณี ตามฤดูกาล เทศกาลต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอ และบริบทด้านสาธารณสุขโรคของแหล่งท่องเที่ยว พบว่า มีความเพียงพอต่อการสนับสนุนการท่องเที่ยวทั้งระบบน้ำประปา ไฟฟ้า สุขภาพของแหล่งท่องเที่ยว นอกจากนี้บริบทด้านการเชื่อมโยงเส้นทางการคมนาคมพบว่า มีระบบการคมนาคมเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยว มีป้ายบ่งบอกเส้นทางและสามารถเดินทางได้ทั้งรถประจำทางและรถส่วนบุคคล ทำให้สะดวกต่อการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวมากขึ้น

นอกจากการศึกษาบริบททั่วไปในการส่งเสริมการท่องเที่ยวขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในกลุ่มน้ำเจ้าพระยาตอนกลางแล้ว ยังมีประเด็นการศึกษาบริหารการบริการภายในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้ง 5 จังหวัด ประกอบด้วย 5 ประเด็น คือ (1) ด้านบริหารการบริการด้านบุคคล (2) ด้านโครงสร้างการบริหารองค์กร (3) ด้านความเพียงพอของทรัพยากรสำหรับการท่องเที่ยว (4) ด้านความเป็นเจ้าภาพ และ (5) ด้านการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสำหรับการท่องเที่ยว โดยมีผลการศึกษาเกี่ยวกับบริหารการบริการจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสำหรับการท่องเที่ยวในกลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาตอนกลางดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2

แสดงผลการวิเคราะห์สภาพบริหารการบริการจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสำหรับการท่องเที่ยวในกลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาตอนกลาง

ประเด็น	บริบทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
1. ด้านบุคคล	✓
2. ด้านโครงสร้างการบริหาร	✗
3. ด้านทรัพยากร	✗
4. ด้านความเป็นเจ้าภาพ	✓
5. ด้านการมีส่วนร่วม	✓

หมายเหตุ: ✓ = มีจุดเด่น ✗ = มีข้อจำกัด

จากตารางที่ 2 สามารถอธิบายประเด็นแบบแนวทางการสัมภาษณ์ผู้วิจัยได้วิเคราะห์สรุปตามตารางที่ 2 ซึ่งสามารถอธิบายเป็นรายประเด็นเพื่อเป็นแนวทางในการบริหารจัดการแนวใหม่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อการจัดการท่องเที่ยวในลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาตอนกลาง ได้ดังนี้

ประเด็นที่ 1 บริบทด้านบุคคล หมายถึง บริบทการบริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านทักษะ ความรู้ ความสามารถ ความตั้งใจในการทำงาน และประสบการณ์ในการทำงานของบุคลากรในการดำเนินงานในการบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยว พบว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาตอนกลางส่วนใหญ่มีแนวโน้มทางความคิดเป็นไปในทิศทางเดียวกันว่าสามารถผลักดันให้ผู้ตามเกิดการบริหารจัดการและดำเนินการด้านการท่องเที่ยวได้ ดังจะสังเกตได้จากประโยคของข้อเสนอแนะจากตัวแทนผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ว่า

“ผู้ตามหรือผู้ปฏิบัติงานได้มีอิสระในการคิด สร้างสรรค์และนำประสบการณ์ที่มีสะสมมาทำงานอย่างเต็มที่ ทำให้การทำงานการท่องเที่ยวบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ได้” (Representative, Personal communication, March 20, 2019)

ซึ่งสอดคล้องกับ คำกล่าวของตัวแทนบุคลากรจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่กล่าวว่า

“ส่วนมากจะใช้ประสบการณ์และดำเนินการตามที่คุณบังคับบัญชา มอบหมายและทำหน้าที่ที่รับผิดชอบ เช่น หากดำเนินการหรือบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยวแล้วประสบปัญหาหรืออุปสรรคก็จะพยายามแก้ไขปัญหาด้วยแนวทางและประสบการณ์เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้” (Representative, Personal communication, March 21, 2019)

รวมทั้งมีความสอดคล้องกับคำกล่าวของตัวแทนบุคลากรผู้ปฏิบัติงานด้านการท่องเที่ยวขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่กล่าวว่า

“เมื่อได้รับมอบหมายให้ดำเนินการด้านการท่องเที่ยวแล้วก็จะทำงานอย่างเต็มที่และหากประสบปัญหาหรืออุปสรรคก็จะพยายามแก้ไขปัญหาด้วย

ตนเองและรายงานผู้บังคับบัญชาเพื่อให้เกิดผลสำเร็จและบรรลุเป้าหมายต่อไป”
(Representative, Personal communication, March 25, 2019)

นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับคำกล่าวของตัวแทนบุคลากรผู้ปฏิบัติงาน
จากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกล่าวว่า

“ปกติแล้วก็จะปฏิบัติงานตามหน้าที่ที่ผู้บังคับบัญชามอบหมายและ
ดำเนินการและบริหารจัดการการท่องเที่ยวจนเสร็จเรียบร้อย และพยายาม
ดำเนินการอย่างเต็มที่โดยใช้ความรู้ความสามารถที่มี รวมถึงประสบการณ์ที่เคย
ปฏิบัติงานมาประยุกต์ใช้และเมื่อประสบปัญหา ก็จะรายงานผลต่อผู้บังคับบัญชา
และหาแนวทางแก้ไขปรับปรุงและพัฒนาต่อไป” (Representative, Personal
communication, March 22, 2019)

ดังนั้น จากคำกล่าวข้างต้นสามารถตีความได้ว่าประเด็นด้านบุคคลใน
การบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยวในพื้นที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จังหวัด
ปทุมธานี จังหวัดนนทบุรี จังหวัดอ่างทอง และจังหวัดสิงห์บุรี มีบริบทด้าน
บุคคลคล้ายกันทั้ง 5 จังหวัด คือ การเน้นการดำเนินการตามการมอบหมายของ
ผู้บังคับบัญชาและใช้ประสบการณ์ของตนเองแก้ปัญหาหรือจุดบกพร่องต่าง ๆ
ในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเพื่อให้บรรลุเป้าหมายด้านการท่องเที่ยวของ
องค์กร

ประเด็นที่ 2 บริบทด้านโครงสร้างการบริหาร หมายถึง บริบทการ
บริหารจัดการด้านการมอบหมายงาน ด้านการจ้างงาน พบว่า องค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่นในกลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาตอนกลางส่วนใหญ่ มีการแบ่งโครงสร้างการ
บริหารด้านการท่องเที่ยวขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบางแห่งยังไม่ชัดเจนใน
การกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบโดยตรง โดยมีแนวโน้มส่วนใหญ่เป็นการ
มอบหมายและการสั่งการจากผู้บังคับบัญชาเป็นกรณี นอกจากนี้จำนวน
บุคลากรมีจำนวนไม่เพียงพอต่อภารกิจด้านการบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยว
ทำให้เกิดการจ้างงานบุคลากรในลักษณะการจ้างแบบชั่วคราวเพื่อมาช่วย
ดำเนินการด้านการบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยวและสนับสนุนด้านการ
ดำเนินงานภารกิจต่าง ๆ ซึ่งการจ้างงานแบบชั่วคราวมักจะส่งผลต่อขวัญและ
กำลังใจในการปฏิบัติงาน ความมั่นคงของการจ้างงาน โครงสร้างในการจ้างงาน

สวัสดิการ และความก้าวหน้าในงาน รวมถึงหลักเกณฑ์การประเมินผลการปฏิบัติงานที่มีความเป็นธรรมในการบริหารจัดการการท่องเที่ยว อันนำไปสู่ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานด้านการท่องเที่ยวได้ ดังจะสังเกตได้จากประโยคของข้อเสนอแนะของตัวแทนบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ว่า

“พวกผมทำงานเป็นลูกจ้าง ดังนั้น การจ้างงานและการมอบหมายหน้าที่ด้านการท่องเที่ยวอยากให้จ้างแบบถาวร เพราะเมื่อสิ้นสุดสัญญาก็จะทำให้การดำเนินงานไม่ต่อเนื่องและบางครั้งก็ทำให้เราไม่มีกำลังใจในการทำงาน” (Representative, Personal communication, March 22, 2019)

นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับคำกล่าวของตัวแทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในด้านการประเมินผลการปฏิบัติงานที่กล่าวว่า

“การประเมินผลการปฏิบัติงานอยากให้ทำให้ชัดเจนมากขึ้นสำหรับการประเมินการดำเนินงานด้านการบริหารจัดการการท่องเที่ยว เพราะเป็นสิ่งที่สร้างขวัญและกำลังใจแก่การทำงานและการปฏิบัติงานด้านการท่องเที่ยวให้บรรลุเป้าหมายต่อไป” (Representative, Personal communication, March 25, 2019)

ดังนั้น จากคำกล่าวข้างต้นสามารถตีความได้ว่าประเด็นด้านโครงสร้างกับการบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยวในพื้นที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จังหวัดปทุมธานี จังหวัดนนทบุรี จังหวัดอ่างทอง และจังหวัดสิงห์บุรี มีบริบทด้านโครงสร้างการบริหารคล้ายกันทั้ง 5 จังหวัด คือ มีการจ้างงานทั้งแบบถาวรและแบบชั่วคราว ทำให้บุคลากรที่ถูกจ้างงานแบบชั่วคราวรู้สึกขาดความมั่นคงในการทำงานและปฏิบัติงาน รวมถึงการประเมินผลการปฏิบัติงานของลูกจ้างชั่วคราวมีความรู้สึกรู้สึกว่าควรมีความเป็นธรรมและมีความเท่าเทียมกับการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรที่มีการจ้างแบบถาวร ดังนั้น ควรผลักดันและส่งเสริมด้านการจ้างงานให้เกิดความมั่นคงและประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างเป็นธรรม เพื่อส่งเสริมการสร้างขวัญและกำลังใจในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวของบุคลากรให้เกิดการจ้างงานที่มีความมั่นคงต่อไป

ประเด็นที่ 3 บริบทด้านทรัพยากร หมายถึง ความเพียงพอของงบประมาณ จำนวนบุคลากร วัสดุอุปกรณ์ ระบบโครงสร้างพื้นฐานขององค์กร

ในการดำเนินการและบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยว พบว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในกลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาตอนกลาง มีทรัพยากรด้านต่าง ๆ ต่างกันตามลักษณะและขนาดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและรายได้ของแต่ละองค์กร แต่ส่วนมากมีแนวโน้มคล้ายกันทั้ง 5 จังหวัด คือ ทรัพยากรด้านงบประมาณและจำนวนบุคลากรผู้รับผิดชอบด้านการท่องเที่ยวโดยตรงยังไม่เพียงพอต่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวได้อย่างเพียงพอ โดยเฉพาะด้านจำนวนบุคลากร และด้านการใช้งบประมาณในการส่งเสริมสนับสนุนและบูรณาการแหล่งท่องเที่ยว การส่งเสริมชุมชนและเอกชนผู้ประกอบการรายย่อยในกิจกรรมการท่องเที่ยว ดังจะสังเกตได้จากประโยคของข้อเสนอแนะจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ว่า

“ทรัพยากรถือเป็นสิ่งสำคัญในการสนับสนุนการดำเนินการและการบริหารจัดการการท่องเที่ยวโดยเฉพาะอย่างยิ่งในการพัฒนาและการส่งเสริมการท่องเที่ยวจำเป็นต้องมีบุคลากรที่เพียงพอ และงบประมาณที่เพียงพอสำหรับการดำเนินการและบริหารจัดการการท่องเที่ยว เพื่อส่งเสริมชุมชน ส่งเสริมผู้ประกอบการรายย่อยในกิจกรรมด้านการท่องเที่ยวให้สามารถพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและดึงดูดนักท่องเที่ยวให้สนใจเข้ามาเยี่ยมชม” (Representative, Personal communication, March 20, 2019)

นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับคำกล่าวของตัวแทนผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่กล่าวว่า

“โดยปกติหากองค์กรมีงบประมาณและบุคลากรเพียงพอก็จะสามารถสนับสนุนชุมชน และผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวได้อย่างเพียงพอและสามารถนำไปสู่การพัฒนาและการบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยวในด้านต่าง ๆ ได้มากขึ้น ซึ่งตอนนี้ก็ค่อย ๆ พัฒนาไปเท่าที่สามารถทำได้” (Representative, Personal communication, March 20, 2019)

ดังนั้น จากคำกล่าวข้างต้นสามารถตีความได้ว่าประเด็นด้านทรัพยากรกับการบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยวในพื้นที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จังหวัดปทุมธานี จังหวัดนนทบุรี จังหวัดอ่างทอง และจังหวัดสิงห์บุรี มีบริบทด้านทรัพยากรคล้ายกันทั้ง 5 จังหวัด คือ ทรัพยากรด้านงบประมาณ และ

จำนวนบุคลากรผู้รับผิดชอบด้านการท่องเที่ยวโดยตรงยังไม่เพียงพอต่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวได้

ประเด็นที่ 4 บริบทด้านความเป็นเจ้าภาพ หมายถึง บริบทในการบริหารการท่องเที่ยวโดยใช้ภาวะผู้นำของผู้บริหาร การรับผิดชอบต่อการบริหารจัดการการท่องเที่ยวของผู้นำองค์กร ความชัดเจนในการบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยวของผู้นำ และคุณธรรมจริยธรรมด้านการบริหารจัดการการท่องเที่ยวของผู้นำองค์กร พบว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในกลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาตอนกลางมีแนวโน้มทางความคิดเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ว่าสามารถผลักดันให้ผู้ นำเกิดการบริหารจัดการและดำเนินการด้านการท่องเที่ยวอย่างชัดเจน มีคุณธรรมและจริยธรรมเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่บุคลากร รวมถึงมีความชัดเจนในการมอบหมายงานการรับผิดชอบต่องานด้านการท่องเที่ยวได้ ดังจะสังเกตได้จากประโยคของข้อเสนอแนะจากตัวแทนผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ว่า

“ส่วนมากผู้บริหารจะสนับสนุนให้พัฒนาตนเองโดยให้ฝึกอบรมเกี่ยวกับงาน และการปฏิบัติงานด้านต่าง ๆ รวมถึงส่งเสริมและให้คำแนะนำด้านต่าง ๆ ในการดำเนินงานและบริหารจัดการการท่องเที่ยวเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย และกิจกรรมที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยว รวมถึงชื่นชมและยกย่องบุคลากรเมื่อดำเนินงานด้านการท่องเที่ยวได้สำเร็จและบรรลุเป้าหมาย” (Representative, Personal communication, March 25, 2019)

นอกจากนี้ การมอบหมายงานอย่างชัดเจนด้านการดำเนินการและการบริหารจัดการการท่องเที่ยวของผู้บริหารถือว่าเป็นสิ่งสำคัญต่อความชัดเจนในการดำเนินงานด้านการท่องเที่ยวของบุคลากร ดังคำกล่าวของตัวแทนผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ว่า

“หากมีความชัดเจนในการดำเนินการและหน้าที่ที่รับผิดชอบต่อหลักด้านการท่องเที่ยวก็จะทำให้ดำเนินการด้านการท่องเที่ยวได้อย่างเต็มที่และเกิดความต่อเนื่องในการดำเนินงาน” (Representative, Personal communication, March 20, 2019)

และสอดคล้องกับคำกล่าวของตัวแทนบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ว่า

“ผู้บริหารมักจะเป็นตัวอย่างในการทำงานด้านการท่องเที่ยวให้กับบุคลากร ดังนั้น หากได้รับมอบหมายให้ดำเนินการด้านการท่องเที่ยวแล้วผู้บริหารมักจะติดตามและให้คำแนะนำด้านการดำเนินการ และการบริหารจัดการการท่องเที่ยวโดยเฉพาะอย่างยิ่งหากประสบปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการ ผู้บริหารมักจะทำให้คำปรึกษาในการแก้ไขปัญหาและส่งเสริมเพื่อให้งานบรรลุเป้าหมาย” (Representative, Personal communication, March 22, 2019)

ดังนั้น จากคำกล่าวข้างต้นสามารถตีความได้ว่าประเด็นด้านความเป็นเจ้าภาพกับการบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยวในพื้นที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จังหวัดปทุมธานี จังหวัดนนทบุรี จังหวัดอ่างทอง และจังหวัดสิงห์บุรี มีสภาพบริบทด้านความเป็นเจ้าภาพคล้ายกันทั้ง 5 จังหวัด คือ ผู้บริหารหรือผู้นำจะคอยส่งเสริมและสนับสนุนสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาบุคลากรและเป็นแบบอย่างในการทำงาน และการประพฤติปฏิบัติตนในการดำเนินงานและการบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยว รวมทั้งแบ่งปันความสำเร็จในงานนั้นร่วมกันกับบุคลากรและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องเสมอ

ประเด็นที่ 5 บริบทด้านการมีส่วนร่วม หมายถึง การร่วมกันรับรู้ ร่วมกันนำไปปฏิบัติ ร่วมกันรับผลประโยชน์ที่เกิดขึ้น ร่วมกันประเมินผลในการบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยว และร่วมกันอนุรักษ์ทรัพยากรและสภาพแวดล้อมแหล่งท่องเที่ยวของชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และผู้ประกอบการด้านธุรกิจการท่องเที่ยว พบว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในกลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาตอนกลาง มีแนวโน้มทางความคิดเป็นไปในทิศทางเดียวกันว่า บริบทการมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้ประกอบการด้านธุรกิจการท่องเที่ยว และชุมชนในพื้นที่ลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาตอนกลางในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จังหวัดปทุมธานี จังหวัดนนทบุรี จังหวัดอ่างทอง และจังหวัดสิงห์บุรี ต่อการบริหารจัดการการท่องเที่ยวมีลักษณะคล้ายกัน คือ ชุมชนรวมกลุ่มกันอย่างไม่เป็นทางการระหว่างชุมชนและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินการ

ด้านการท่องเที่ยวก่อน หลังจากนั้นหัวหน้าชุมชนจะประสานงานไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อขอความอนุเคราะห์และการสนับสนุนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการร่วมดำเนินการด้านการบริหารจัดการการท่องเที่ยวและนำไปสู่การร่วมมือกันดำเนินการด้านการท่องเที่ยวในรูปแบบที่เป็นทางการโดยการนำจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่อไป ซึ่งสามารถผลักดันให้เกิดการบริหารจัดการการท่องเที่ยวที่ดีขึ้นได้ ดังจะสังเกตได้จากประโยคของข้อเสนอแนะจากตัวแทนผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ว่า

“องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมักจะเปิดโอกาสให้ชุมชน ภาคเอกชน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนเสนอข้อเสนอแนะ ข้อคิดเห็นอันเป็นประโยชน์ในการบริหารจัดการการท่องเที่ยว จากการพูดคุยและถามสารทุกข์สุกดิบของชุมชนและผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยว” (Representative, Personal communication, March 22, 2019)

ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของตัวแทนบุคลากรในการดำเนินการด้านการท่องเที่ยวและด้านอื่น ๆ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในด้านการร่วมมือกันของชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวที่ว่า

“หากทุกส่วนร่วมมือกันดำเนินการ สนับสนุนกัน ด้านการท่องเที่ยวย่อมจะส่งผลให้การท่องเที่ยวเกิดการพัฒนาและดึงดูดนักท่องเที่ยวให้แวะมาเยี่ยมเยือน และนำไปสู่การสร้างรายได้แก่ชุมชน ผู้ประกอบการได้ ซึ่งเป็นอีกแนวทางที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชนและผู้ประกอบการการท่องเที่ยวควรร่วมกันดำเนินการและร่วมพัฒนาอย่างต่อเนื่องต่อไป” (Representative, Personal communication, March 25, 2019)

ดังนั้น จากคำกล่าวข้างต้นสามารถตีความได้ว่าประเด็นด้านการมีส่วนร่วมกับการบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยวในพื้นที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จังหวัดปทุมธานี จังหวัดนนทบุรี จังหวัดอ่างทอง และจังหวัดสิงห์บุรี มีสภาพบริบทด้านการมีส่วนร่วม มีความคล้ายคลึงกันทั้ง 5 จังหวัด คือ การร่วมมือกันขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชน ผู้ประกอบการ และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวทั้งด้านการรับรู้ การนำสู่การปฏิบัติ การ

ร่วมรับประโยชน์ การร่วมประเมิณผลและปรับปรุงแก้ไข รวมถึงการร่วมกันอนุรักษ์สภาพแวดล้อมแหล่งท่องเที่ยว มีแนวโน้มส่งผลต่อการบริหารจัดการการท่องเที่ยวที่ดีขึ้นได้

สรุปและอภิปรายผล

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาบริหารการจัดการการท่องเที่ยวขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จังหวัดปทุมธานี จังหวัดนนทบุรี จังหวัดอ่างทอง และจังหวัดสิงห์บุรี โดยการสัมภาษณ์ และการสังเกตอย่างมีส่วนร่วม พบว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ทั้ง 5 จังหวัด มีบริบทด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยวที่คล้ายคลึงกันทั้ง 5 จังหวัด คือ การส่งเสริมการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว การส่งเสริมด้านคมนาคม การส่งเสริมด้านการจัดการตลาด และการส่งเสริมการจัดงานตามประเพณีของท้องถิ่นตามฤดูกาลและเทศกาลต่าง ๆ แต่อย่างไรก็ตาม ในบางพื้นที่ยังมีข้อจำกัดด้านความเพียงพอของทรัพยากรในการจัดทำสื่อและข้อจำกัดด้านความหลากหลายของชุมชนเนื่องจากเป็นพื้นที่เมืองและแหล่งอุตสาหกรรม ส่วนด้านบริหารการจัดการด้านการท่องเที่ยวภายในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อรองรับการส่งเสริมด้านการท่องเที่ยว พบว่า มีความคล้ายคลึงกันทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ด้านบุคคล ด้านโครงสร้างการบริหาร ด้านทรัพยากร ด้านความเป็นเจ้าภาพ และด้านการมีส่วนร่วม พบว่า มีข้อจำกัดด้านโครงสร้างการบริหารและทรัพยากร ทำให้มีการจ้างงานแบบชั่วคราว และส่งผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานด้านการท่องเที่ยวและการขับเคลื่อนงานด้านการบริหารจัดการการท่องเที่ยวขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จังหวัดปทุมธานี จังหวัดนนทบุรี จังหวัดอ่างทอง และจังหวัดสิงห์บุรี

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาบริหารการจัดการการท่องเที่ยวขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสำหรับการท่องเที่ยวในกลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาตอนกลาง ในพื้นที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จังหวัดปทุมธานี จังหวัดนนทบุรี จังหวัดอ่างทอง และ

จังหวัดสิงห์บุรี ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสำหรับการท่องเที่ยวในกลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาตอนกลางในด้านบริบททั่วไป ได้แก่ บริบทด้านพื้นที่ของแหล่งท่องเที่ยว บริบทด้านสื่อและการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยว บริบทด้านวัฒนธรรมและความเชื่อของชุมชนในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว บริบทด้านสาธารณูปโภคของแหล่งท่องเที่ยว บริบทด้านการเชื่อมโยงเส้นทางการคมนาคม และเพื่อศึกษาการบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสำหรับการท่องเที่ยวในกลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาตอนกลางในด้านบริบทการบริหารภายในองค์กรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในประเด็นด้านบริบทบุคคล ด้านบริบทโครงสร้างการบริหาร ด้านบริบทของทรัพยากร ด้านบริบทความเป็นเจ้าภาพ และด้านบริบทการมีส่วนร่วมของการดำเนินการ พบว่า ทุกจังหวัดมีบริบทการส่งเสริมการท่องเที่ยวขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยทั่วไปคล้ายคลึงกัน แต่จะมีบางประเด็นที่มีจุดเด่นและข้อจำกัดในด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะด้านบริบทพื้นที่จังหวัดปทุมธานีที่ส่วนมากเป็นพื้นที่อุตสาหกรรมและมีความหลากหลายของชุมชน ถือเป็นข้อจำกัดในการส่งเสริมด้านการท่องเที่ยว ซึ่งมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ Izidora Marković (2017) ที่พบว่า ความยั่งยืนในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวควรคำนึงถึงการบริหารจัดการพื้นที่ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Keeraphan, Boonkhum, and Sungraksa (2016) ที่พบว่า สภาพแวดล้อมและทรัพยากรทางการท่องเที่ยวมีแรงจูงใจในการเดินทางมาท่องเที่ยวในภาพรวมอยู่ในระดับที่ดีมาก ส่วนจังหวัดอ่างทองที่มีข้อจำกัดด้านทรัพยากรสำหรับการจัดทำสื่อและประชาสัมพันธ์ถือเป็นประเด็นสำคัญสำหรับการส่งเสริมการท่องเที่ยว โดยมีสอดคล้องกับงานวิจัยของ Kumpalin (2007) ที่พบว่า บริบทด้านการท่องเที่ยวที่กระตุ้นให้เกิดความน่าสนใจของแหล่งท่องเที่ยว คือ สื่อประชาสัมพันธ์ รวมถึงบริบทด้านวัฒนธรรม และความเชื่อของชุมชนในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว

ส่วนการศึกษาด้านบริบทการบริหารภายในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อรองรับการส่งเสริมการท่องเที่ยวในด้านต่าง ๆ มีลักษณะคล้ายคลึงกันทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ด้านบุคคล ด้านโครงสร้างการบริหาร ด้านทรัพยากร ด้านความเป็นเจ้าภาพ และด้านการมีส่วนร่วม ที่สามารถส่งเสริมให้เกิดการบริหารจัดการด้าน

การท่องเที่ยวที่มีประสิทธิภาพได้ แต่จากการศึกษาพบว่า มีข้อจำกัดด้านโครงสร้างการบริหารและด้านทรัพยากรในการบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยวที่มีการจ้างงานในลักษณะชั่วคราวและแบบถาวรซึ่งส่งผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Siricharoenvisan (2009) พบว่า ในบริบทด้านบุคลากรส่วนมากแล้วผู้รับบริการให้ความสำคัญกับด้านบุคคลหรือพนักงานมากที่สุด และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Stone (2014) ที่พบว่า โครงสร้างการบริหาร บทบาทหน้าที่ และการสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องมีผลต่อผลลัพธ์ในการบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยว รวมถึงมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ Turanligil (2016) ที่พบว่า การบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยวสู่ความยั่งยืนควรคำนึงถึง บุคคล สภาพแวดล้อมและระบบเศรษฐกิจ การทำงานร่วมกันหลายภาคส่วน และมีแผนงาน รวมถึงเน้นกิจกรรมที่สร้างความอยู่ดีกินดีของชุมชน

ดังนั้น หากทุกภาคส่วนร่วมมือกันส่งเสริมสนับสนุนการท่องเที่ยวและคำนึงถึงบริหารการบริการด้านบุคคล ด้านโครงสร้างการบริหาร ด้านความเพียงพอของทรัพยากร ด้านความเป็นเจ้าภาพ และด้านการมีส่วนร่วมย่อมส่งผลต่อการขับเคลื่อนการส่งเสริมด้านการท่องเที่ยว และการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเกิดความสอดคล้องและเหมาะสมกันตามบริบทของพื้นที่และข้อจำกัดด้านทรัพยากรเพื่อนำไปสู่การส่งเสริมการท่องเที่ยว การดำเนินการ และการบริหารจัดการการท่องเที่ยวได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อไป

ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาบริหารการบริการจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสำหรับการท่องเที่ยวในกลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาตอนกลาง ในพื้นที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จังหวัดปทุมธานี จังหวัดนนทบุรี จังหวัดอ่างทอง และจังหวัดสิงห์บุรี ผู้วิจัยขอเสนอข้อเสนอแนะในแต่ละด้าน ดังนี้

ข้อเสนอแนะในระดับปฏิบัติการ

จากผลการศึกษาบริหารการบริการจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสำหรับการท่องเที่ยวในกลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาตอนกลาง ในพื้นที่จังหวัด

พระนครศรีอยุธยา จังหวัดปทุมธานี จังหวัดนนทบุรี จังหวัดอ่างทอง และจังหวัดสิงห์บุรี มีความคล้ายคลึงกันทั้งบริบททั่วไปและบริบทภายในองค์กร คือพบว่ามีข้อจำกัดด้านทรัพยากร และด้านโครงสร้างการบริหาร ดังนั้น จึงขอเสนอข้อเสนอแนะในระดับปฏิบัติการ ดังนี้

1. ด้านทรัพยากร องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรบริหารและส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยอาศัยความร่วมมือทุกภาคส่วน เพื่อลดข้อจำกัดด้านความเพียงพอของทรัพยากรในการดำเนินการและการบริหารจัดการการท่องเที่ยว

2. ด้านโครงสร้างการบริหาร องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรสร้างแรงจูงใจด้านความมั่นคงในการจ้างงานและความสอดคล้องในการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรที่มีการจ้างงานแบบชั่วคราว เพื่อนำไปสู่ประสิทธิภาพการขับเคลื่อนและบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยวขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่อไป

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคต

การศึกษาบริบทการบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสำหรับการท่องเที่ยวในกลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาตอนกลาง ในพื้นที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จังหวัดปทุมธานี จังหวัดนนทบุรี จังหวัดอ่างทอง และจังหวัดสิงห์บุรี เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพซึ่งมีลักษณะเชิงลึกมีความเฉพาะเจาะจงของแต่ละพื้นที่ เพื่อเป็นการพิจารณาบริบทในมุมมองกว้างและสะท้อนในภาพรวมของการศึกษา ควรเพิ่มการศึกษาวิจัยเชิงปริมาณเพื่อเพิ่มการพิจารณาในมุมมองกว้างของการบริหารจัดการการท่องเที่ยวและนำไปสู่การปรับปรุงการบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยวต่อไป

เอกสารอ้างอิง

Ioannis, R., Petros, K., Konstantinos, B., George, A., & Nikolaos, B. (2017). *Modulation of Conditions and Infrastructure for the Integration of Change Management in Tourism Sector*. Switzerland: Springer Cham

- Izidora Marković, V. (2017). *Sustainability Issues in Management of Tourism in Protected Areas: Case Study of Plitvice Lakes National Park*. London: Palgrave Macmillan.
- Keeraphan, L., Boonkhum, W., & Sungraksa, N. (2016). The Development of Activity Management Model Cultural Tourism of the Thai Phuan Community to Promote Creative Learning Nakhon Nayok Province. *Veridian E-Journal, Silpakorn University Thai Version, Humanities, Social Sciences and Arts*, 10(2), 25-33.
- Kunpalin, P. (2007). *Administration of Tourism Strategy Development of Integrated Bangkok*. Doctor of Philosophy Program (Public Theology), Ramkhamhaeng University.
- Lankina, T .V., Hudalla, A., & Wollmann, H. (2008). *Local Government Performance in Economic Promotion*. London: Palgrave Macmillan.
- Literary Devices. (2013). Metaphor. Retrieved November 4, 2018, from <http://literarydevices.net/metaphor/>
- Lukas, P. (2019). *The Responsibility of the Destination: A Multi-stakeholder Approach for a Sustainable Tourism Development*. Switzerland: Springer Cham.
- Lukdee, D., & Laaor S. (Personal communication, March 22, 2019)
- Mara, M., Valeria, M., & Erica, M. (2014). *The Analysis of European Reporting Systems for Responsible Tourism and CSR*. Switzerland: Springer Cham.
- Paris, T. (2000). Environmental and Cultural Tourism Resources: Problems and Implications for their Management. *Environment & Assessment*, 6(2000), 203-220.

- Peter, F. D., & Joseph, A. M. (2006). *The Effective Executive in Action*, New York: HarperCollins
- Pons-Morera, C., Canós-Darós, L., & Gil-Pechuan, I. (2017). A Model of Collaborative Innovation between Local Government and Tourism Operators. *Service Business*, 12(18), 143-168.
- Shakeela, A., & Weaver, D. (2018). Participatory Planning and Tourism Development in the Maldives: A Prerequisite of Sustainability?. *Managing Asian Destinations*, 28(2), 73-85.
- Siricharoenvisan, K. (2009) . *Appropriate Marketing Model of the Venue for the Domestic MICE industry Thailand*. Doctor of Philosophy Program (Tourism Development). Maejo University.
- Stone, M. T. (2015) Community Empowerment Through Community-Based Tourism: The Case of Chobe Enclave Conservation Trust in Botswana. *Institutional Arrangements for Conservation, Development and Tourism in Eastern and Southern Africa*, 1(14), 81-100.
- Turanlıgil, F. G. (2016). Public Policy and Sustainable. *Alternative Tourism in Turkey*, 121(1), 349-362.